

Tweede termijn Algemene Beschouwingen bij de begroting 2018 fractie ChristenUnie op donderdag 9 november 2017.

Voorzitter. Allereerst dank voor de reacties op onze bijdragen in eerste termijn. Met de ene reactie zijn we uiteraard meer tevreden dan met een andere. Vandaar dat de ChristenUnie nu kort reageert op enkele punten.

Reactie op de beantwoording van wethouder Van der Kolk.

De schriftelijke bijdrage die wij van u (wethouder Van der Kolk) ontvingen met betrekking tot het onderhoud van graven is minder lang dan uw mondeling betoog. Hoorden wij u dinsdagavond zeggen, dat u ervan uit gaat dat de Bestemmingen Reserve onderhoud graven als aangegane verplichting integraal wordt ingevlochten in een verordening van de nieuwe gemeente Het Hogeland?

Daar gaan wij ook van uit. Toch lijkt het ons verstandig dat u binnenkort een lijstje opstelt die vermeldt om *hoeveel* graven het gaat en om *welke* graven het gaat.

Daaraan dient o.i. te worden gekoppeld een inventarisatie van de gemeentelijke langjarige financiële verplichtingen. Daarmee wordt voor de raad inzichtelijk gemaakt welk bedrag er voor onderhoud is gemoeid en als verplichting gereserveerd dient te blijven. Omdat er voortaan geen oprenting meer plaatsvindt, achten wij het niet onmogelijk dat er zelfs geld bij geplust moet worden om onze verplichting na te kunnen komen. Het afgekochte onderhoud geldt immers zolang het grafrecht duurt. Voor oude graven kan dit zelf variëren van 80 jaar naar onbepaalde duur. Graag uw reactie.

Reagerend op de inbreng van mevrouw Van Lente.

Dank voor uw steun aan ons voorstel om voortaan meer burgers te betrekken bij bemensing van de stembureaus. We begrijpen dat daarvoor burgers aangezocht en geïnstrueerd moeten worden.

De stemming over het raadgevend referendum m.b.t. de sleepwet lijkt ons komend voorjaar om meerdere redenen een uitgelezen moment om in een nieuwe setting (dus met inschakeling van onze burgers) proef te draaien. Dit als opmaat naar de gemeentelijke verkiezingen later in 2018.

Wat heeft de raad nodig voor de kaderstellende en controlerende rol, zo vroeg u zich af.

Wij zijn van mening dat de raad regelmatig in een te laat stadium bij voorgenomen plannen wordt betrokken of daarover wordt geïnformeerd. “Kademuren en Beschoeiingen” is wat ons betreft een sprekend voorbeeld waarin onze kaderstellende en controlerende rol te kort is geschoten. Geen inzage in inspectierapporten en toch gelden beschikbaar moeten stellen zonder te weten of het toereikend is.

Reagerend op de bijdrage Wethouder de Vries / Groenonderhoud.

De ChristenUnie gaat niet mee met uw voorstel om zonder enige nadere onderbouwing een aanvullend bedrag van € 70.000 beschikbaar te stellen voor groen onderhoud. Wij hebben bij herhaling tevergeefs aangedrongen op het eerst verstrekken van een goed plan.

Uw reactie op onze bijdrage over het Monumentenbeleid Bedum vonden wij vorig jaar niet overtuigend.

Ook dit jaar heeft u onze bezorgdheid op dit punt niet weg kunnen nemen.

Weliswaar geldt er in Bedum een Monumentenverordening maar die is beperkt.

Omdat wij behoud van het fraaie Bedumer erfgoed belangrijk vinden zijn wij van mening dat een ruimere erfgoedverordening de eerste stap is om ons erfgoed te borgen.

Langer uitstellen lijkt ons niet gewenst.

Temeer omdat de raad wordt voorgehouden dat en ik citeer u: *“in de loop van volgend jaar gevraagd wordt een facet bestemmingsplan vast te stellen”*. Dat is ons niet alleen te vaag geformuleerd maar biedt ook geen garantie dat het *“in de loop van dat jaar”* ook daadwerkelijk gebeurt. Wij vragen de andere fracties om steun dat de VNG-erfgoedverordening er komt en z.s.m. van kracht wordt.

Op de bijdrage van de fracties wil de ChristenUnie als volgt reageren.

De CDA-fractie heeft ervoor gekozen om haar laatste beschouwingen als titel mee te geven:

“Verstandige keus?!” Een titel met twee leestekens: zowel een vraagteken als een uitroepteken.

Lastig zoiets, lijkt ons. Immers, door de titel boven de beschouwingen met een vraagteken uit te spreken, zou daarmee de indruk gewekt kunnen worden, dat het CDA een vraagteken bij de inhoud van deze laatste Programmabegroting zet. Dat is natuurlijk niet zo. De titel *“Verstandige keuze voorzien van vraag- en uitroepteken”* blijkt slechts het kopje over de herindeling te betreffen. In dit herindelingsproces heeft het CDA geen consistente maar een ambivalente lijn laten zien. Zo bezien zijn de leestekens (vraag- en uitroepteken) illustratief en dus passend.

Last van *“onderbuikgevoel”* blijkt voor het gebruik van de leestekens de reden te zijn geweest.

Beetje een vage pijn zou een plaatselijke dokter daarvan kunnen zeggen. Maar even aanzien. . .

Maar dat andere fracties ook last van onderbuikgevoel hadden, kan het CDA natuurlijk onmogelijk voor hen vaststellen als er gezegd wordt en ik citeer: *“het onderbuikgevoel van veel raadsleden heeft onzes inziens een doorslaggevende rol gespeeld bij de gemaakte keuze om tot herindeling over te gaan”*. Dat lijkt ons zacht gezegd minder juist geformuleerd.

Voorzitter. Laten we duidelijk zijn Een zelfstandig Bedum kunnen blijven, dat had ieder van ons gewild. Als er de mogelijkheid voor was geweest, om nog eens 200 jaar zo verder te gaan als nu. Die mogelijkheid was er voor Bedum eenvoudig niet. Daarvoor waren de risico's te groot geworden. De bestuurlijke opschaling bleek onafwendbaar door de reusachtige opgaven waarvoor ook onze gemeente zich zag gesteld. Ik noem de decentralisaties op het sociaal terrein (jeugd, zorg en participatie), ik noem het dossier van de gaswinning en alles wat daarachter weg komt (b.v de versterkingsopgave bij schoolgebouwen), ik noem de verdere ontwikkeling van de centrumplannen, en ook het lastige vraagstuk van de bestuurlijke schaalvergroting om nieuwe taken zelfstandig uit te kunnen voeren. En last but not least was er in al het herindelingsgewoel het risico als gemeente Bedum geïsoleerd en verweesd achter te blijven.

Alle ons omringende gemeenten waren immers druk bezig met een vorm van schaalvergroting. En daarom voorzitter, heeft de raad gekozen zoals de gemeenteraad heeft gekozen.

Nota bene voor een variant die de voorkeur van het CDA genoot.

In een bewuste afwegingen van belangen en risico's en zeer beslist niet op *“onderbuikgevoel”* zoals het CDA stelt. Daarmee doet de fractie van het CDA ons en andere fracties te kort.

Voorzitter,

Jaartallen markeren soms ingrijpende gebeurtenissen in onze geschiedenis zoals:

- **1517.** Het jaar van de Reformatie. In dat jaar kwam het tot een splitsing tussen de rooms katholieke kerk en gelovigen die zich toen protestanten gingen noemen.
Op 31 oktober werd deze ingrijpende gebeurtenis van 500 jaar geleden uitgebreid herdacht.
- **1917.** In dat jaar -nu honderd jaar geleden- krijgt Nederland het algemeen mannen kiesrecht.
- **1917.** Is ook het jaar van de onderwijspacificatie. Na een strijd van meer dan 110 jaar kwam er een einde aan een heuse schoolstrijd tussen liberalen en confessionelen met de principiële en financiële gelijkstelling van het bijzonder- en het openbaar onderwijs.

Voorzitter. De wereld van toen is de wereld van nu niet meer. De scherpe scheidslijnen tussen stromingen als het socialisme en het liberalisme en protestantisme ten tijde van de schoolstrijd, zijn niet meer zo significant. Gelukkig!

Op 26 oktober jl. werd zelfs een liberaal-christelijke coalitie beëdigd. “Heel bijzonder” zegt Arie Slob ergens in een interview en ik citeer hem: “om precies honderd jaar na de felle schoolstrijd nu als *onderwijsminister* aan de slag te gaan”.

Op gemeentelijk niveau is het samenwerken natuurlijk niet nieuw.

Zo werkt een christelijke wethouder in Bedum aan de uitvoering van het zeer ambitieuze programmaplan Onderwijshuisvesting voor scholen van alle signatuur. De scholen St. Walfridus en De Horizon zijn inmiddels vergesloofd in versterking en nieuwbouw. De voorbereiding van de aanpak van de andere drie scholen is gaande. Bij het vaststellen van het programmaplan is uitgegaan van een bouwproces dat in drie jaar wordt uitgevoerd. Realisatie binnen dat krappe tijdsbestek zou een prestatie van formaat zijn. Onze fractie volgt de ontwikkelingen m.b.t onze scholen op de voet en steunt iedereen graag die daarbij betrokken is.

In onze beschouwingen refereerden we aan Prinsjesdag. Het feest van de democratie. Op die democratie moeten we zuinig zijn. Daarom is het niet goed te praten dat democratisch gekozen raadsleden van Gemeente Belangen weg liepen voor hun verantwoordelijkheid en hun zetels opgaven. Dat was een zwarte dag voor onze lokale democratie omdat een groot aantal inwoners van onze gemeente zich nadien niet meer in dit gremium vertegenwoordigd wisten.

De uitdagingen waarvoor deze raad zich vervolgens gesteld zag waren groot. Toch is er vanuit een groot verantwoordelijkheidsgevoel en met vertrouwen in het uitvoerend college een geweldige inspanning geleverd en in dat onderlinge samenspel veel bereikt. Dat stemt tot dankbaarheid.

Voorzitter. Het is de laatste begroting en het zijn de laatste Bedumer Beschouwingen. Terugkijkend is Bedum ieder jaar mooier geworden, vindt de ChristenUnie. Een gemeente waar de voorzieningen prima op orde zijn. Waar de wegen er goed bij liggen en de riolering en verlichting goed onderhouden worden. Dat is niet zomaar gebeurd, nee daar is in de afgelopen raadsperioden bewust aan gewerkt. Ondanks heftige economische crises en financieel moeilijke tijden voor onze burgers werd er toch fors geïnvesteerd in sport, onderwijs en infrastructuur. Investerings die we bewust hebben gedaan; veelal met instemming van nagenoeg de hele gemeenteraad. **Richting VVD** zou ik in dit verband willen opmerken, ook zonder een partij als Gemeente Belangen: honderd procent democratisch!

Met deze investeringen gaven we Bedum de toekomst die het verdient: goede voorzieningen en een goed toegerust ambtelijk apparaat om het hoge kwaliteitsniveau op orde te houden.

Nu is het zaak om dit alles vast te houden en in te zetten op een betere communicatie, zuinig te blijven op de inzet van gemeenschapsgeld, de zorg op peil houden en het niveau van de openbare ruimte op te krikken.

Voorzitter. Daaraan mag ook de begroting 2018 bijdragen.

Onze fractie wenst het college en de ambtenaren alle wijsheid toe bij de verdere uitwerking van de begroting 2018. We zijn ervan overtuigd dat al ons werk Gods zegen nodig heeft. Die zegen wensen wij u en elkaar van harte toe.

Afgesloten te Bedum op 09 november 2017

ChristenUnie Bedum,

Jan Berghuis, fractievoorzitter